

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 31.01.2022, klo 16:00 - 16:30

Paikka Kaupunginvaltuuston istuntosali ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§ 1

Valtuustokysely koskien rokotevaatimusten vaikutusta Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimintakykyyn - Lassi Kaleva

§ 2

Valtuustokysely koskien sote-henkilöstön rokotevaatimuksia - Lassi Kaleva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Sasi Ilkka, 1. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Caglayan Merve
Dundar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Grönroos Arto
Halonen-Saari Miila
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartti
Helimo Matti
Höyssä Matti
Ikonen Anna-Kaisa
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Jäntti Aleks
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi
Kampman Ulla
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Krasniqi Brigita
Kummola Kalervo
Kuortti Jussi, varajäsen
Leino Ida
Liimola Anne, varajäsen
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Markkanen Jouni
Minkkinen Minna
Moisander Antti
Ovaska Jouni
Porttikivi Ilkka
Puolimatka Marika
Pursiainen Sirpa
Raevaara Aarne
Rajala Petri
Rokosa Inna
Salmi Pekka
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Sheikh Liban
Stenhäll Jaakko
Suomela Iiris
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Noora

Muut saapuvilla olleet

Kaunisto Kalle, hallintosihteeri, sihteeri
Aarnio Jouko, kaupunginlakimies
Kyötilä-Vettenranta Tiina, hallintolakimies
Lindell Raija, viestintäpäällikkö
Viitaniemi Riikka, lakimies
Vuori Arttu, nuorisovaltuuston edustaja
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja

Poissa

Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Evilä Tommi
Gustafsson Jukka
Haapa-aho Olga
Hiitti Antti
Ivanoff Antti
Järvenpää Elina
Kiviranta Joonas
Marin Sanna
Molari Anni
Puisto Sakari
Tynkkynen Oras
Vallin Veikko
Vigelius Joakim
Viitanen Pia
Vikman Sofia

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Kalle Kaunisto
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 1

Valtuustokysely koskien rokotevaatimusten vaikutusta Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimintakykyyn - Lassi Kaleva

TRE:630/09.00.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:
Sami Uusitalo

Valmistelijan yhteystiedot

Työhyvinvointipäällikkö Sami Uusitalo, puh. 040 806 2078, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Lassi Kalevan valtuustokysely ja pormestari Anna-Kaisa Iksen vastaus valtuustokyselyyn

Aiheuttavatko rokotevaatimukset Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimintakyvyn heikkenemistä?

JOHDANTO

Saamani tiedon mukaan henkeen ja terveyteen liittyvien pelastustehtävien hoitaminen heikkenee, mikäli pelastuslaitos päättää siirtää pois varsinaisesta työstään sellaiset palo- ja pelastustoimessa toimivat henkilöt, joilla ei ole riittävää rokotteiden tai enintään 6 kuukautta aikaisemmin sairastetun laboratoriovarmistetun taudin antamaa suojaa covid-19-tautia vastaan. (Jäljempänä tässä tekstissä käytän lain vaatimuksista yksinkertaisuuden vuoksi epätarkkaa ilmaisua: koronapassi / koronapassivaatimus).

Käsittääkseni Pirkanmaan pelastuslaitos uhkaa lopettaa edellä mainituin perustein usean palo- ja pelastustoimen työntekijän käytön nykyisissä työtehtävissään 1.2.2022 alkaen. Lainsäädäntö ei Suomessa edellytä pakkorokotusta. Koronapassivaatimus asettaa työntekijät eriarvoiseen ja syrjivään asemaan. Kyse on henkilöistä, jotka ovat omistaneet oman elämänsä meidän muiden hengen ja terveyden pelastamiseksi.

TAUSTAA: Tartuntatautilain väliaikaisen 48 a §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa kaikissa tehtävissä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiille asiakkaille tai potilaille, saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, joka ei ole osoittanut, että hänellä on rokotuksen tai enintään kuusi kuukautta aikaisemmin sairastetun laboratoriovarmistetun taudin antama suoja covid-19-tautia vastaan.

Pyydän vastausta seuraaviin kysymyksiini kaupunginvaltuuston kyselytunnilla ma 31.1.2022.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

1. Aikooko Pirkanmaan pelastuslaitos lopettaa 1.2.2022 palkanmaksun palo- ja pelastustoimen henkilöstöltä, joilla ei ole työhön vaadittavaa koronapassia, ja jolle se ei löydä korvaavaa työtehtävää?

VASTAUS: Tartuntatautilain §48a 3 mom mukaisesti, jos työntekijä ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä (koronasuojan osalta), työnantajan on ensisijaisesti tarjottava työntekijälle muuta työsuhteen mukaista työtä tai jos tällaista ei ole tarjolla, muuta työntekijälle sopivaa työtä. Jos tällaistaakaan työtä ei ole tarjolla tai työntekijä ei suostu sitä vastaanottamaan, työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta työn estymisen ajalta, ellei toisin ole sovittu.

- Onko selvitetty kuinka monelta tartuntatautilain määrittämältä henkilöltä lain määrittämä suoja puuttuu?
 - **VASTAUS:** Pirkanmaan pelastuslaitoksella lain määrittämä suoja puuttuu n. 5 - 6% lain piiriin kuulavalta henkilöstöltä.
- Onko henkilökunnan koronapassiselvitys tehty julkisesti vai yksityisesti?
 - **VASTAUS:** Rokotusta ja sairastettua tautia koskevat tiedot pyydetään henkilöltä itseltään henkilökohtaisesti.
- Onko mahdollisessa selvityksessä huomioitu tietosuojasiat, jotta terveydentilaan liittyvät tiedot eivät ole vahingossakaan joutuneet ulkopuolisten, esimerkiksi työkavereiden tietoon?
 - **VASTAUS:** Yksiköt huolehtivat tietojenkeruulomakkeen asiallisesta säilyttämisestä ja ne tuhotaan kun tietoa ei enää tarvita. Tautisuoja selvitettävälle henkilöille on annettu ohjeet tietosuojan huomioimisesta.
- Onko kaupunki varmistanut työsuojelujuristilta, että syrjinnän tunnusmerkit eivät toteudu pelastuslaitoksen linjauksessa lain tulkinnasta?
 - **VASTAUS:** Lain soveltamisen käytännöt ovat tartuntatautilain mukaiset ja yhdenmukaiset kaupungin yksiköissä. Hallituksen esityksen (HE 230/2021) mukaan tartuntatautilaki 48 a § ei ole ristiriidassa perustuslaissa säädetyn syrjinnän kiellon kanssa.

2. Työnantajan velvollisuudet toteuttaa työtehtävien kartoitus työntekijän terveydentilan vuoksi.

- Työnantajalla on velvollisuus mahdollistaa työntekijöille omaa toimeaan vastaavien työtehtävien hoitaminen.
- Onko työnantaja toteuttanut velvoitteensa vaihtoehtoisten työtehtävien kartoittamisessa?
 - **VASTAUS:** Mikäli työntekijälle ei pystytä osoittamaan työsuhteen/virkamääräyksen mukaista työtä tai tarjota sopivaa muuta työtä, kartoitetaan muuta sopivaa työtä kaupunkitasoisesti. Osaamiskartoitus tehdään niille

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

henkilöille, joille ei löydy työsopimuksen/ virkamääräyksen mukaista työtä.

- Onko Pirkanmaan pelastuslaitoksella osoittaa vaihtoehtoisia työtehtäviä ja kuinka kattavasti niitä on henkilöstölle tarjottu?
 - **VASTAUS:** Pirkanmaan pelastuslaitoksella näitä tehtäviä on lähinnä hallinnossa, tukipalveluissa että johtotehtävissä. Muidenkin tehtävänkuvien osalta tilannetta kartoitetaan.
- Kuinka monta tehtävää pelastuslaitoksella on, joissa ei tarvitse tavata tartuntatautilain 48a §:n 1 momentin mainitsemia vakaville seuraamuksille alttiita potilaita tai asiakkaita?
 - **VASTAUS:** Pirkanmaan pelastuslaitoksella näitä tehtäviä on lähinnä hallinnossa, tukipalveluissa että johtotehtävissä. Tarkkaa lukua vielä selvitetään.
- Pelastuslaitos on kaupungin alaista toimintaa. Onko vaihtoehtoisia työtehtäviä tarkasteltu myös kaupunkitasoisesti?
 - **VASTAUS:** Vaihtoehtoisia työtehtäviä tarkastellaan tarvittaessa kaupunkitasoisesti.

3. Tartuntatautilain tämänhetkinen pykälä edellyttää sote-työnantajalta velvollisuutta huolehtia siitä, että henkilöstö ei lähikontaktin kautta aiheuta covid-19-tartuntariskiä vakaville seurauksille alttiille asiakkaille tai potilaille. THL:n nykyisen arvion mukaan sekä rokotettu että rokottamaton levittävät covid-19-tautia.

- Rokote ei siis nykytiedon nojalla estä tartuntojen leviämistä. Mikä merkitys silloin nykyisillä vaatimuksilla koronapassista enää on?
 - **VASTAUS:** Sääntelyn tavoitteena on suojata covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiiden asiakkaiden ja potilaiden henkeä ja terveyttä minimoimalla heidän riskiään saada covid-19-tartunta. Tämänhetkisen tiedon mukaan rokotus ehkäisee hyvin koronan vakavia tautimuotoja.
- Onko Pirkanmaan pelastuslaitoksella enää tässä uudessa tilanteessa perusteita edellyttää koronapassia työntekijöiltään?
 - **VASTAUS:** Kaupunki noudattaa tartuntatautilakia 48a, jonka tavoitteena on suojata covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiiden asiakkaiden ja potilaiden henkeä ja terveyttä minimoimalla heidän riskiään saada covid-19-tartunta. Tämänhetkisen tiedon mukaan rokotus ehkäisee hyvin koronan vakavia tautimuotoja.
- Taustatietoa: THL:n terveysturvallisuusjohtaja Mika Salminen kyseenalaisti passin tulevaisuuden MTV:n Uutisextrassa 15.1.2022. ” – Jos passi ei estä tartuntojen leviämistä, kyllä silloin voidaan kysyä, tarvitaanko koko passia ollenkaan. Edes matkustamisessa. – Jos on niin, että rokotteet eivät estä tartuntoja, vaikka ne estävät sairastumista, silloin pohja koko sen passin ympäriltä tippuu pois, Salminen jatkaa.”

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

4. Pelastushenkilöstön veto- ja pitovoima sekä saatavuus. Palo- ja pelastustoiminnassa edellytetään riittävää työntekijämitoitusta. Kysymys on yhteiskunnan kriittisestä henkeen ja terveyteen liittyvästä palvelusta.

- Miten Pirkanmaan pelastuslaitos aikoo jatkossa toteuttaa ja turvata lakisääteiset tehtävänsä sekä velvollisuutensa tilanteessa, jossa omat toimenpiteet mahdollisesti pahentavat henkilöstöpulaa?
 - **VASTAUS:** Pirkanmaan pelastuslaitos on varautunut pandemian aiheuttamiin henkilöstövajauksiin ja tehnyt varautumiseen eri suunnitelmia ja vaihtoehtoisia ratkaisumalleja jo kaksi vuotta sitten. Työntekijöiden rekrytoinneissa edetään tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.
- Onko nykyisten pelastuslaitoksen lain tulkintojen puitteissa mahdollisuus saada riittävä määrä pelastustoimen työntekijöitä Pirkanmaalle?
 - **VASTAUS:** Pelastuslaitoksella palvelutaso saadaan nykytiedoilla ylläpidettyä. Pirkanmaan pelastuslaitos on varautunut pandemian aiheuttamiin henkilöstövajauksiin ja tehnyt varautumiseen eri suunnitelmia ja vaihtoehtoisia ratkaisumalleja jo kaksi vuotta sitten. Työntekijöiden rekrytoinneissa edetään tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.
- Kuinka turvataan riittävä määrä alalle tulevia työntekijöitä poistuvien tilalle?
 - **VASTAUS:** Pirkanmaan pelastuslaitos on varautunut pandemian aiheuttamiin henkilöstövajauksiin ja tehnyt varautumiseen eri suunnitelmia ja vaihtoehtoisia ratkaisumalleja jo kaksi vuotta sitten. Työntekijöiden rekrytoinneissa edetään tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.
- Pirkanmaalla ei ole varaa menettää ammattitaitoisia ja kokeneita työntekijöitä. Miten hoidetaan vetovoima ja rekrytointi vallitsevassa tilanteessa?
 - **VASTAUS:** Työntekijöiden rekrytoinneissa edetään tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.
- Pirkanmaan pelastuslaitoksen tulee olla vetovoimainen työnantaja. Onko oikeutettua, että työntekijät joutuvat elämään jatkuvassa pelon ilmapiirissä palkanmaksun keskeyttämisen uhalla, mikäli he eivät ole viimeisen 6 kuukauden aikana sairastaneet laboratoriovarmistettua covid-19-tautia tai eivät halua ottaa vaadittuja rokotteita ja tehosterokotuksia, tai mikäli heille ei löydetä korvaavia työtehtäviä?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksessä (HE 230/2021) on arvioitu, että asetus saattaa herättää joissakin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa toimiville negatiivisia reaktioita. Toisaalta esityksessä viitataan eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisuun, jonka mukaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

kenenkään korkeimpiin riskiryhmiin kuuluvan ei tulisi joutua tilanteeseen, jossa hän olisi pakotettu hyväksymään sen, että häntä avustavalla henkilöllä ei mahdollisesti ole parasta tarjolla olevaa suojaa hengenvaarallista tautia vastaan.

- Pääsevätkö palo- ja pelastustoimen opiskelijat työharjoitteluun Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimipisteisiin ilman koronapassia?
 - **VASTAUS:** Tartuntatautilain 48 a § koskee myös opiskelijoita. Kaupunki toivoo mahdollisimman sote -alalle tulevan opiskelijan hankkivan riittävän tautisuojan.
- Aiheuttavatko koronapassivaatimukset kohtuutonta kuormitusta pelastustoimen työntekijöille?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksessä (HE 230/2021) esitetyn arvion mukaan säädös saattaa aiheuttaa kuormitusta korvaavaa henkilökuntaa ei saada rekrytoitua. Laki antaa työnantajalle mahdollisuuden käyttää erityisestä syystä käyttöä asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelyyn henkilöä, jolla ei ole riittävää suojaa covid-19-viruksen aiheuttamaa tautia vastaan. Erityinen syy voi olla tilanne, missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin.
- Tuleeko kuormitus näkymään niin koronapassillisten kuin koronapassittomien työntekijöiden hyvinvoinnissa sekä työnantajakuvassa, jolla on vaikutuksensa koko henkilöstön työkykyyn ja työsuoritukseen?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksessä (HE 230/2021) esitetyn arvion mukaan säädös saattaa aiheuttaa kuormitusta korvaavaa henkilökuntaa ei saada rekrytoitua. Laki antaa työnantajalle mahdollisuuden käyttää erityisestä syystä käyttöä asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelyyn henkilöä, jolla ei ole riittävää suojaa covid-19-viruksen aiheuttamaa tautia vastaan. Erityinen syy voi olla tilanne, missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin.
- Kuntakymppin perusteella voimme työnantajana vaikuttaa pelastustoimen työntekijöiden työhyvinvointiin ja työkykyyn liittyviin asioihin. Miten Pirkanmaan pelastuslaitos aikoo korjata koronapassivaatimustensa aiheuttaman luottamuspuolan työntekijöilleen, asetettuaan heidät nyt terveysperusteisesti eriarvoiseen asemaan?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksen mukaan sääntely koskee yhdenvertaisesti kaikkia niitä henkilöitä, jotka työskentelevät sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sellaisissa tehtävissä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama covid-19-tartuntariski taudin vakaville seuraamuksille alttiille asiakkaille tai potilaille.
- Mitkä ovat työhyvinvointia ja työkykyä arvioivat mittarit? Onko saatavissa tietoa viimeisen kolmen vuoden ajalta mm. sairaspöissaoloista ja diagnoositiedoista kaupunkitasoisesti ja toimialoitain pelastuslaitos mukaan lukien?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- **VASTAUS:** Henkilöstön hyvinvointia ja työkykyä arvioivia mittareita raportoidaan vuosittain kaupungin henkilöstötilinpäätöksessä, joka löytyy kaupungin internet - sivuilta.

5. Kuntalaisille tarjottava lakisääteinen ensihoito- ja pelastuspalvelu.

- Miten palvelut aiotaan toteuttaa 1.2.2022 lähtien?
 - **VASTAUS:** Pelastuslaitos hoitaa tehtäviään palvelutasopäätösten mukaisesti.
- Kuinka varmistetaan, että tuotetaan laadullisesti riittävän hyvää, tasalaatuista ja oikeudenmukaista palvelua?
 - **VASTAUS:** Pelastuslaitos hoitaa tehtäviään palvelutasopäätösten mukaisesti.
- Tuleeko pelastuslaitoksen työntekijöilleen kohdistama koronapassivaatimus vaikuttamaan kuntalaisten palvelutasoon?
 - **VASTAUS:** Pelastuslaitos hoitaa tehtäviään palvelutasopäätösten mukaisesti.
- Onko kuntalaisilla luottamus siihen, että he saavat riittävän laadukasta palvelua?
 - **VASTAUS:** Pelastuslaitoksella palvelutaso saadaan nykytiedoilla ylläpidettyä, eikä näiltä osin kuntalaisten ole syytä huolestua. Suurempi huoli on, kuinka mittavaksi omikronmuunnoksen aiheuttama covid-19 epidemia Pirkanmaalla yltyy ja kuinka paljon se aiheuttaa henkilöstön sairastumista. Rokotteita kannattaa edelleen siis kaikkien ottaa.
- Miten Pirkanmaan pelastuslaitos aikoo perustella kuntalaisille mahdollista heikentynyttä palvelutasoa pelastuslaitoksen henkeen ja terveyteen liittyvissä tehtävissä?
 - **VASTAUS:** Pelastuslaitoksella palvelutaso saadaan nykytiedoilla ylläpidettyä.

6. Tartuntatautilain väliaikaisesti voimassa oleva pykälä 48 a:n tarjoamat mahdollisuudet poikkeuksien käyttöön ottamisesta. Työntekijöiden oikeus siirtyä esimerkiksi työkokeilun tai ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteiden kautta toisen työnantajan palvelukseen. Miten Pirkanmaan pelastuslaitos suhtautuu seuraaviin esityksiin?

- Nykyisessä tilanteessa ja esille tuotujen faktojen pohjalta esitän, että lain vaatimuksia tulkitaan Pirkanmaalla siten, että pelastuslaitoksen toiminta voidaan turvata. Tämä tarkoittaa sitä, että Pirkanmaan pelastuslaitos ottaa käyttöön tartuntatautilain mahdollistaman ns. perälaudan. Laki mahdollistaa myös koronapassittoman henkilöstön käytön erityisesti tilanteessa, jossa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

lain vaatimukset täyttävää henkilöstöä ei ole nopeasti tai ylipäänsä saatavilla. Esitän siis, että Pirkanmaan pelastuslaitos toteaa ja ilmoittaa lakiin perustuvan erityisen painavan syyn olemassaolon, ja että se tulee sen nojalla käyttämään myös koronapassittomia työntekijöitä nykyisissä työtehtävissään pelastuslaitoksella.

- **VASTAUS:** Pelastuslaitos hoitaa tehtäviään palvelutasopäätösten mukaisesti. Laki ei mahdollista poikkeamista muussa laissa säädetyistä sosiaalihuollon henkilökuntamitoituksista, vaan työnantajan on kaikissa tilanteissa huolehdittava siitä, että asiakas- ja potilasturvallisuus ei vaarannu yksikössä olevan riittämättömän henkilökuntamäärän vuoksi. Suojaamatonta henkilöstöä on mahdollista käyttää tilanteissa missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin.
- Mikäli Pirkanmaan pelastuslaitos päättää olla ottamatta käyttöön lain mahdollistamaa koronapassittoman työvoiman käyttöoikeutta, sen tulee antaa lupa henkilökuntansa siirtymiseen kaupungin ulkopuolisen työnantajan, esimerkiksi toisen pelastuslaitoksen palvelukseen, väliaikaisesti koronapassivaatimuksen voimassa ollessa ilman seurauksia työntekijän varsinaiselle työ- tai virkasuhteelle.
- **VASTAUS:** Tampereen kaupungilla on vakiintunut prosessi ammatillisen kuntoutuksen käytännöistä. Ammatillinen kuntoutus edellyttää aina Kevan tai Kelan päästöstä ammatillisesta kuntoutuksesta. Jos henkilö on palkattomalla vapaalla, ei tänä aikana ole estettä työskennellä toisen työnantajan palveluksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 2

Valtuustokysely koskien sote-henkilöstön rokotevaatimuksia - Lassi Kaleva

TRE:631/01.00.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:

Hanna Koivisto, Sami Uusitalo, Lotta Perämaa

Valmistelijan yhteystiedot

Henkilöstöpäällikkö Hanna Koivisto, puh. 050 351 4316, etunimi.sukunimi4@tampere.fi, työhyvinvointipäällikkö Sami Uusitalo, puh. 040 806 2078, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Lassi Kalevan valtuustokysely ja apulaispormestari Johanna Loukaskorven vastaus valtuustokyselyyn

Aiheuttavatko sote-henkilöstön rokotevaatimukset sote-palveluiden heikkenemistä 1.2.2022 lähtien?

JOHDANTO

Saamani tiedon mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisten tehtävien hoitaminen heikkenee, mikäli potilas- ja asiakastyöstä siirretään pois henkilöt, joilla ei ole riittävää rokotteiden tai enintään 6 kuukautta aikaisemmin sairastetun laboratoriovarmistetun taudin antamaa suojaa covid-19-tautia vastaan. (Jäljempänä tässä tekstissä käytän lain vaatimuksista yksinkertaisuuden vuoksi epätarkkaa ilmaisua: koronapassi / koronapassivaatimus).

Käsittääkseni Tampere uhkaa lopettaa edellä mainituin perustein usean sote-alan työntekijän käytön nykyisissä työtehtävissään 1.2.2022 alkaen. Lainsäädäntö ei Suomessa edellytä pakkorokotusta.

Koronapassivaatimus asettaa työntekijät eriarvoiseen ja syrjivään asemaan. Kyse on henkilöistä, jotka ovat omistaneet oman elämänsä meidän muiden hyvinvoinnin, hengen ja terveyden pelastamiseksi.

Sote-palveluilla on useita tuottajia. Koska Tampereen kaupunki kuitenkin toimii tilaajana myös niissä palveluissa, joita se ei itse tuota, osoitan kysymykseni Tampereen kaupungille. Kysymykseni käsittää siis kaikki Tampereen kaupungin tuottamat ja ostamat sote-palvelut mukaan lukien esimerkiksi Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, Coxa, Sydänsairaala ja Fimlab.

TAUSTAA

Tartuntatautilain väliaikaisen 48 a §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa kaikissa tehtävissä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski covid-19-taudin vakaville

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

seuraamuksille alttiille asiakkaille tai potilaille, saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, joka ei ole osoittanut, että hänellä on rokotuksen tai enintään kuusi kuukautta aikaisemmin sairastetun laboratoriovarmistetun taudin antama suoja covid-19-tautia vastaan.

Kysymykset, joihin pyydetään vastausta Tampereen kaupunginvaltuuston kyselytunnilla ma 31.1.2022:

1. Aiotaanko Tampereen sote-palveluissa lopettaa 1.2.2022 palkanmaksu henkilöstöltä, jolla ei ole työhön vaadittavaa koronapassia, ja joille ei löydetä korvaavaa työtehtävää?

- **VASTAUS:** Tartuntatautilain §48a 3 mom mukaisesti, jos työntekijä ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä (koronasuojan osalta), työnantajan on ensisijaisesti tarjottava työntekijälle muuta työsopimuksen mukaista työtä tai jos tällaista ei ole tarjolla, muuta työntekijälle sopivaa työtä. Jos tällaistakaan työtä ei ole tarjolla tai työntekijä ei suostu sitä vastaanottamaan, työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta työntöön estymisen ajalta, ellei toisin ole sovittu. Tampereen sosiaali- ja terveystalvelujen johtoryhmä on 28.1.2022 päättänyt, että lain toimeenpanon edellyttämät ratkaisut tehdään 14.2.2022 mennessä. Perusteluna on, että näin lain soveltaminen voidaan tehdä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistuen.

- Onko selvitetty kuinka monelta tartuntatautilain määrittämältä sote- alalla työskentelevältä henkilöltä lain määrittämä suoja puuttuu?
 - **VASTAUS:** Soten henkilöstöstä lain määrittämä suoja puuttuu n. 3 % lain piiriin kuuluvalta henkilöstöltä.
- Onko henkilökunnan koronapassiselvitys tehty julkisesti vai yksityisesti?
 - **VASTAUS:** Rokotusta ja sairastettua tautia koskevat tiedot pyydetään henkilöltä itseltään henkilökohtaisesti.
- Onko mahdollisessa selvityksessä huomioitu tietosuojasiat, jotta terveydentilaan liittyvät tiedot eivät ole vahingossakaan joutuneet ulkopuolisten, esimerkiksi työkavereiden tietoon?
 - **VASTAUS:** Yksiköt huolehtivat tietojenkeruulomakkeen asiallisesta säilyttämisestä ja ne tuhoetaan kun tietoa ei enää tarvita. Tautisuoja selvittäville henkilöille on annettu ohjeet tietosuojan huomioimisesta.
- Onko kaupunki varmistanut työlakimieheltä, että tässä tapauksessa syrjinnän tunnusmerkit eivät toteudu sote-yksiköiden linjauksissa?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- **VASTAUS:** Lain soveltamisen käytännöt ovat tartuntatautilain mukaiset ja yhdenmukaiset kaupungin yksiköissä. Hallituksen esityksen (HE 230/2021) mukaan tartuntatautilaki 48 a § ei ole ristiriidassa perustuslaissa säädetyn syrjinnän kiellon kanssa.

2. Lain toimeenpanon äkillinen aikataulu ei ole jättänyt työntekijöille eikä esihenkilöille varautumisaikaa. Mikäli joku jätetään palkatta 1.2.2022 alkaen, hänellä ei ole ollut aikaa varautua taloudelliseen muutokseen. Tämä olisi shokki työntekijälle ja saattaa kotitaloudet vakavaan taloudelliseen ahdinkoon ja suistaa työntekijät Kelan etuuksien ja harkinnanvaraisen toimeentulotuen tai ruokajonojen varaan. Seurauksena on kokonaisia perheitä ja yhteiskuntaa koskettavia tragedioita sekä suoria ja välillisiä kustannuksia niin yksilöille kuin yhteiskunnalle. Esihenkilöillä ei ole ollut aikaa varautua äkilliseen rekrytointiin ja työjärjestelyihin. Nämä äkilliset muutokset vaikuttavat myös todella haitallisesti työyhteisöjen jaksamiseen ja hyvinvointiin.

- Miten kaupunki estää työntekijöidensä menettämisen lain toimeenpanon vuoksi tai muista syistä johtuen?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksessä esitetyn arvion mukaan säädös 48a voi heikentää työvoiman tarjontaa sosiaali- ja terveysalalla. On mahdollista, että yksittäiset henkilöt päättävät vaihtaa alla säädöksen toimeenpanon vuoksi. Kaupunki toivoo, että mahdollisimman moni työntekijä ottaa rokotukset.
- Miten työnantaja huolehtii siitä, että lakisääteisten tehtävien hoitaminen tai asiakasturvallisuus ei vaarannu riittämättömän tai osaamattoman sote-henkilöstön vuoksi 1.2.2022 lähtien?
 - **VASTAUS:** Työnantaja pyrkii kaikin keinoin lopputulokseen, ettei tehtävien hoitaminen vaarannu. Työnantaja huolehtii tartuntalain 48 a pykälän toimeenpanosta niin, että asiakasturvallisuus ei missään tilanteissa vaarannu. Riittävä henkilöstö lakisääteisiin tehtäviin varmistetaan esimerkiksi supistamalla tilapäisesti kiireettömiä palveluja tai rekrytoimalla uutta henkilökuntaa. Laki antaa työnantajalle myös mahdollisuuden käyttää erityisestä syystä asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelyyn henkilöä, jolla ei ole riittävää suojausta covid-19-viruksen aiheuttamaa tautia vastaan. Erityinen syy voi olla tilanne, missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin. Tampereen sosiaali- ja terveystalouden johtoryhmä on 28.1.2022 päättänyt, että lain toimeenpanon edellyttämät ratkaisut tehdään 14.2.2022 mennessä. Perusteluna on, että näin lain soveltaminen voidaan tehdä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistuen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- Hyvinvointialueelle siirtyminen aiheuttaa työntekijöissä epävarmuutta, huolta, pelkoja, ahdistusta, kuormitusta ja lisäpainetta työhön. Sote-ala on siis jo valmiiksi kuormittunut monesta eri syystä, joten Tartuntatautilain toimeenpano haastaa lisää henkilöstön hyvinvointia ja täten asiakkaiden oikeuksien toteutumista. Miten työnantaja huolehtii velvollisuudestaan huolehtia, että työssä olevien henkilöiden työkuormitus ei kasva kohtuuttomaksi 1.2.2022 lähtien?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksessä (HE 230/2021) esitetyn arvion mukaan säädös saattaa aiheuttaa kuormitusta korvaavaa henkilökuntaa ei saada rekrytoitua. Laki antaa työnantajalle mahdollisuuden käyttää erityisestä syystä käyttää asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelyyn henkilöä, jolla ei ole riittävää suojaa covid-19-viruksen aiheuttamaa tautia vastaan. Erityinen syy voi olla tilanne, missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin. Tampereen sosiaali- ja terveystalvelujen johtoryhmä on 28.1.2022 päättänyt, että lain toimeenpanon edellyttämät ratkaisut tehdään 14.2.2022 mennessä. Perusteluna on, että näin lain soveltaminen voidaan tehdä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistuen.
- Miten kaupunki varmistaa työntekijöiden oikeuden osaavaan ja oikeudenmukaiseen johtamiseen koronapassivaatimuksen koskiessa myös esihenkilöitä?
 - **VASTAUS:** Tämä riippuu, kuinka moni esimies täyttää 48 a § mukaisen soveltuvuusedellytyksen. Esimiestehtävissäkin voidaan tarvittaessa tehdä tilapäisiä järjestelyjä, jotka varmistavat osaavan johtamisen kaikissa tilanteissa.
- Miten tartuntatautilaista aiheutuneita kustannuksia seurataan suhteessa hyötyihin? Kustannuksia aiheutuu esimerkiksi seuraavista asioista: toimeentulotuki tilanteessa jossa usean sote-alan työntekijän palkanmaksu loppuu 1.2.2022, sote-alan keskeytyneet opinnot, työnantajalle laista aiheutuvat hallinnolliset toimet, työvuorojen järjestäminen muuttuneessa tilanteessa, verotulojen alentuminen keskeytyneen palkanmaksun seurauksena, sote-alan työntekijöiden syrjäytyminen, sote-alan työntekijöiden työkykyä tukevat toimenpiteet tilanteessa jossa oma työ loppuu, uudelleen kouluttautuminen jollekin muulle alalle, heikentynyt potilasturvallisuus, peruuntuneet tai viivästyneet potilaiden hoidot ja tutkimukset.
 - **VASTAUS:** Koronaepidemian ja sitä kautta koronaa vastaan edellytettävän suojan taloudellisia vaikutuksia on tällä hetkellä vaikea arvioida. Muutokset ovat joka tapauksessa tilapäisiä ja esimerkiksi yllä mainittu potilasturvallisuus ja lakisääteisten palvelujen järjestäminen varmistetaan kaikissa tilanteissa.
- Onko kaupungille tärkeämpää turvata asiakkaiden ja potilaiden palvelut riittävällä ja osaavalla henkilöstöllä vai laittaa ulos

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

yhteiskunnallisen linjauksen mukaan terveysvaarallisiksi leimatut sote-alan työntekijät?

- **VASTAUS:** Kaupunki pyrkii täyttämään kaikissa tilanteissa niin järjestämisvastuullaan olevat veloitteensa kuin myös työsuojeluelvoitteensa työnantajana ja noudattaa muuta voimassa olevaa lainsäädäntöä.
- Miten paikkaava resurssi varmistetaan mitoitetuissa, lakisäteisissä työtehtävissä?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksen mukaan säädös ei mahdollista poikkeamista muussa laissa säädetyistä sosiaalihuollon henkilökuntamitoituksista, vaan työnantajan tulee kaikissa tilanteissa huolehtia siitä, että asiakas- ja potilasturvallisuus ei vaarannu yksikössä olevan riittämättömän henkilökuntamäärän vuoksi.
- Millä mittareilla työnantaja aikoo seurata 1.2.2022 alkaen sovellettavan lain vaikutusta työvoiman saatavuuteen? Millä aikataululla kaupunki aikoo reagoida työvoiman saatavuudessa tapahtuviin muutoksiin?
 - **VASTAUS:** Työvoiman saatavuutta seurataan palvelualueilla sekä kaupunkitasolla jatkuvasti ja seuraamme myös valtakunnallista tilannetta. Tampereen kaupunki on varautunut kaupunkitasoisesti siirtämään terveydenhuoltoalan koulutettua henkilöstöä sosiaali- ja terveyspalveluiden kriittisiin tehtäviin. Tampereen sosiaali- ja terveyspalvelujen johtoryhmä on 28.1.2022 päättänyt, että lain toimeenpanon edellyttämät ratkaisut tehdään 14.2.2022 mennessä. Perusteluna on, että näin lain soveltaminen voidaan tehdä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistuen.
- Koronapassipakko aiheuttaa väistämättä työntekijäkatoa, jolloin kaupungin palveluksesta poistuu kymmeniä tai jopa satoja pitkän linjan sote-ammattilaisia, joiden työpanosta on mahdotonta korvata? Kuinka kaupunki tulee tähän ennakoitavaan ja etukäteen tietämäänsä tilanteeseen reagoimaan?
 - **VASTAUS:** Vaikutuksia on vaikea ennustaa lyhyt- tai pitkäaikaisemmilta vaikutuksiltaan. Tampereen kaupunki on selvittänyt kaupunkitasoisesti sosiaali- ja terveysalalle kouluttautuneiden työntekijöiden mahdollisuutta siirtyä tarpeen vaatiessa sote-alan tehtäviin. Toimintaohjeet tartuntatautilain 48 a §:n edellyttämän tautisuojaan selvittämiseksi sekä ohje hr-vastaaville ja esimiehille tartuntatautilain 48 a § 3 momentin mukaisesta muun työn tarjoamisesta on julkaistu. Ratkaisujen löytämiseksi käydään tiivistä keskustelua sosiaali- ja terveyspalveluiden, pelastuslaitoksen, henkilöstöyksikön sekä myös muiden hr-vastaavien ja johdon kesken.
- Katsooko kaupunki, että ostopalveluyksiköiltä, kuten esimerkiksi optikkoliikkeiltä ja hammaslääkäriasemilta edellytetään henkilökunnan koronapassia 1.2.2022 alkaen? Aiheuttaako

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

mahdollinen koronapassivaatimus muutoksia olemassa olevissa sopimuksissa?

- **VASTAUS:** Hallituksen esityksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajalla on velvollisuus varmistua siitä, että kyseisissä palveluissa sellaisissa tehtävissä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiille asiakkaille tai potilaille, ei myöskään voi ilman erityistä syytä toimia sellaiset itsenäiset ammatinharjoittajat tai ostopalveluna hankitut muut palvelujen tuottajat ja niiden henkilöstö, joilla ei olisi säännöksessä tarkoitettua suojaa covid-19-tautia vastaan.

3. Laki valtion virkamatkoilla sattuneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (Finlex 340/2021). Lakiin lisättiin 23.4.2021 väliaikaisesti uusi 4 a ja 4 b § seuraavasti, jonka mukaan valtion virkamatkoilla tietyin edellytyksin sattuneesta covid-19-rokotevahingosta saa korvausta enintään neljä miljoonaa euroa kunkin vahingonkärsineen osalta.

- On tosiasia, että koronarokotteet ovat edelleen käytössä ehdollisella myyntiluvalla, ja ne ovat edelleen tutkimusten alaisena. Rokotteiden pitkäaikaisvaikutuksista, useiden eri tehosteiden ja useiden eri valmistajien rokotteiden sekoittamisesta ei ole vielä kertynyt pitkäaikaista tietoa.
- Mikäli työnantaja edellyttää covid-19-rokotetta ja siitä aiheutuu rokotevahinko, korvaako Tampereen kaupunki aiheutuneen vahingon työntekijälle?
 - **VASTAUS:** Ilmoitus rokotevauriosta ja mahdollisista rokotteiden vahingonkorvauksia haetaan Suomen Keskinäisestä Lääkevahinkovakuutuspoolista.
- Korvataanko mahdollinen rokotevaurio ammattitautina vai työtapaturmana?
 - **VASTAUS:** Ilmoitus rokotevauriosta ja mahdollisista rokotteiden vahingonkorvauksia haetaan Suomen Keskinäisestä Lääkevahinkovakuutuspoolista.

4. Työnantajan velvollisuudet toteuttaa työtehtävien kartoitus työntekijän terveydentilan vuoksi.

- Työnantajalla on velvollisuus mahdollistaa työntekijöille omaa toimeaan vastaavien työtehtävien hoitaminen.
- Onko työnantaja toteuttanut velvoitensa vaihtoehtoisten työtehtävien kartoittamisessa?
 - **VASTAUS:** Mikäli työntekijälle ei pystytä osoittamaan työsuhteen/virkamääräyksen mukaista työtä tai tarjota

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

sopivaa muuta työtä, kartoitetaan muuta sopivaa työtä kaupunkitasoisesti. Osaamiskartoitus tehdään niille henkilöille, joille ei löydy työsopimuksen/virkamääräyksen mukaista työtä.

- Kuinka monta tehtävää sote-alalla on, joissa ei tarvitse olla lähikontaktissa tai tavata tartuntatautilain 48a §:n 1 momentin mainitsemia vakaville seuraamuksille alttiita potilaita tai asiakkaita?
 - **VASTAUS:** Sotessa tehtävät, missä ei tarvitse olla lähikontaktissa tartuntatautilain 48a §:n 1 momentin mainitsemien potilaiden tai asiakkaiden kanssa, ovat pääasiassa hallinnossa, kuten talous, HR jne. Yhteensä näitä tehtäviä on vajaa 3 % koko sote-henkilöstöstä.
- Kuinka kattavasti vaihtoehtoisia työtehtäviä on henkilöstölle tarjottu? Onko vaihtoehtoisia työtehtäviä tarkasteltu myös kaupunkitasoisesti siten, että sote-henkilöstön nykyinen palkka, edut ja lisät eivät alene tai heikenny?
 - **VASTAUS:** Mikäli työntekijälle ei pystytä osoittamaan työsuhteen/virkamääräyksen mukaista työtä tai tarjota sopivaa muuta työtä omasta yksiköstä, kartoitetaan muuta sopivaa työtä kaupunkitasoisesti. Jos työnantajan tarjoaman työn palkka on suurempi kuin työntekijän omassa työssään ansaitsema palkka, palkkaus muuttuu ko. palkkaan muutosajankohdasta lukien. Jos työnantajan tarjoaman muun työn palkka on pienempi kuin työntekijän omassa työssään ansaitsema palkka, palkkaus muuttuu ko. palkkaan 8 viikon kuluttua tehtävien muutoksesta.
- Millä aikataululla vaihtoehtoisten työtehtävien kartoitus onnistuu?
 - **VASTAUS:** Tampereen sosiaali- ja terveystalvelujen johtoryhmä on 28.1.2022 päättänyt, että lain toimeenpanon edellyttämät ratkaisut tehdään 14.2.2022 mennessä. Perusteluna on, että näin lain soveltaminen voidaan tehdä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistuen.
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on määritellyt Covid- 19-taudin ohessa lähikontaktin tarkoittavan tilanteita, joissa kohtaaminen on kestänyt yli 15 minuuttia alle 2 metrin etäisyydellä henkilöstä tai fyysinen kontakti henkilöön tai potilaan hoitaminen ilman asianmukaisia varusteita. Miten kaupunki tulkitsee lakia lähikontaktien suhteen? Minkä kaupunki katsoo olevan lähikontakti?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksessä tartuntariskiksi todetaan tehtävät, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski asiakkaalle tai potilaille. Tällä tarkoitetaan kaikkia niitä tehtäviä ja toimenpiteitä, joissa asiakkaalla tai potilaalla olisi covid-19-taudin tartuntamekanismit tuntien mahdollisuus altistua kyseiselle taudille. Sääntely ei siis rajoitu pelkästään sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tehtäviä hoitamaan henkilöstöön, vaan myös esimerkiksi sellaisissa siivous- tai ruokahuollon tehtävissä toimivia henkilöitä, jotka tehtäviään hoitaessaan voisivat aiheuttaa asiakkaalle tai potilaalle covid-

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

19-tartuntariskin esimerkiksi ollessaan hänen kanssaan samassa tilassa tai huoneessa eikä kohtaaminen ole aivan ohimenevä.

- Ovatko Tampereen kaupungin riskiryhmämäärittelyt linjassa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen linjausten kanssa? Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan vakavan koronavirustaudin riskiryhmiin kuuluu mm. henkilöt, jotka ovat elinsiirrossa tai kantasolusiirrossa, joilla on aktiivisessa hoidossa oleva syöpätauti, vaikea puolustusjärjestelmän häiriö, vaikea krooninen munuaissairaus, vaikea krooninen keuhkosairaus, lääkehoitoinen tyypin 2 diabetes, Downin oireyhtymä, jatkuvaa lääkitystä vaativa astma, vaikea sydänsairaus, hengitystä haittaava neurologinen sairaus tai tila, immuunipuolustusta heikentävä lääkehoito autoimmuunisairauteen, psykoosisairaus tai sairaalloinen lihavuus.
 - **VASTAUS:** Kaupunki noudattaa toiminnassaan kaupungin tartuntataudeista vastaavan epidemiologin ohjeistusta sekä muita alueellisia ja kansallisia viranomaisohjeita. THL:n mukaan ikä on merkittävin vakavan koronavirustaudin riskitekijä. Riskiryhmänä pidetään erityisesti 60 vuotta täyttäneitä.
- Onko kaupungin määritelmä lain tarkoittamista vakaville seuraamuksille alttiista potilaista ja asiakkaista sama kuin THL:n listaus vakavan koronavirustaudin riskiryhmistä? Ketkä asiakkaista tai potilaista eivät ole kaupungin näkemyksen mukaan vakaville seuraamuksille alttiita potilaita ja asiakkaita, joita siis myös koronapassiton henkilökunta voi hoitaa lähikontaktissa?
 - **VASTAUS:** Yksiköt, joissa sovelletaan tartuntatautilain 48 a §:ää on määritelty kaupungin tartuntataudeista vastaavan epidemiologin ohjauksessa ja käsitelty yhteistoiminnassa. Lain tarkoitus on suojella Covid-19 taudin vakaville seuraamuksia alttiita asiakkaita ja potilaita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.
- Pidetäänkö tiukasti huolta siitä, että lain tarkoittama suoja vaaditaan vain siltä sote-henkilöstöltä, joka on suorassa lähikontaktissa tartuntatautilain 48a §:n 1 momentin mainitsemien vakaville seuraamuksille alttiiden potilaiden tai asiakkaiden kanssa?
 - **VASTAUS:** Säädos koskee kaikkia niitä tehtäviä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski. Sääntely koskee sote – ammattihenkilöiden lisäksi esimerkiksi siivous- tai ruokahuollon tehtävissä toimivia henkilöitä, jotka tehtäviään hoitaessaan voisivat aiheuttaa tartuntariskin ollessaan potilaan kanssa samassa tilassa tai huoneessa. Lisäksi säädos koskee sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole suorassa kontaktissa asiakkaaseen, mutta voivat levittää tartuntaa edelleen sellaiseen henkilöön, joka työskentelee lähikontaktissa asiakkaan kanssa.
- Edellyttääkö kaupunki koronapassia esimerkiksi terveystalveluiden puhelinneuvonnassa työskentelevältä sairaanhoitajalta, jonka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

tehtävänä on tamperelaisten hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arviointi puhelimesta?

- **VASTAUS:** Terveyspalveluiden neuvonta ei kuulu tehtäviin, joissa suojaa edellytetään.
- Pitääkö paikkansa, että Tampereen kaupungin sote-paikkojen listalla, joissa koronapassia vaaditaan, on useita sellaisia palveluja, joissa ei ole lähikontaktia asiakkaiden kanssa (esimerkiksi aikuissosiaalityö, asiakasohjaus). Miksi näin?
 - **VASTAUS:** Suojaa edellytetään tehtävissä, joissa on lähikontaktin aiheuttama tartuntariski. Aikuissosiaalityö ja asiakasohjaus kuuluvat tällaisiin tehtäviin. Lain soveltamisen osalta määrittelytyötä tehdään yhteistyössä kaupungin tartuntataudeista vastaavan lääkärin kanssa.
- Miten Tampere aikoo toteuttaa ja turvata koronapassittoman sote-henkilöstön työtilat? Kysymyksellä tarkoitetaan koronapassitonta henkilökuntaa, joka ei lain mukaisen määritelmän mukaan aiheuta lähikontaktin kautta covid-19-tartuntariskiä vakaville seurauksille alttiille asiakkaille tai potilaille. Työskenteleekö koronapassiton ja koronapassillinen henkilökunta samoissa työtiloissa?
 - **VASTAUS:** Työtiloissa, joissa hoidetaan tehtäviä, joihin sisältyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski, voivat työskennellä vain asianmukaisen suojan omaavat työntekijät. Riittävän rokotussuojan lisäksi on työpaikoilla käytössä olevia tartunnantorjuntakeinoja ovat lähikontaktin välttäminen, hygieniatoimet ja suojavarusteiden käyttö.

5. Lomien pitäminen pois vuoden 2022 aikana. Usealla sote-alan työntekijällä on suuri määrä lomia, säästövapaita, kertyneitä saldotunteja. Pirkanmaan hyvinvointialueen perustamisen johdosta työntekijöitä mm. suositellaan pitämään saldotunnit, vanhat lomat ja osa uusista lomista sekä säästövapaat pois 31.12.2022 mennessä. Tämän vuoden puolella on siis painetta pitää paljon lomia ja saldoja pois.

- Mikäli työnantaja katsoo, ettei ole korvaava työtä tarjota, ja työntekijä jää ilman 1.2.2022 alkaen, voiko hän kuitenkin pitää pois kaikki kertyneet lomapäivät, säästövapaat ja saldovapaat? Vai maksetaanko ne kaikki hänelle rahana? Työnantajalle tämä toki tarkoittaa sitä, että on hankittava sijaisia kaksoispalkkauksella, jos työntekijät pitävät 1.2.2022 alkaen (tai myöhemmin oman suojan päättyessä) palkattoman sijaan pois kertyneitä vapaitaan jopa kuukausia putkeen. Tällöin ei pärjätä ilman sijaisia ja syntyy kaksoispalkkausta. Normaalisti kertyneitä lomien ja vapaita pidetään lyhyissä pätkissä ja esim. yksittäisinä päivinä, jolloin ei aina tarvita sijaisia eikä synny kaksoispalkkausta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- **VASTAUS:** Tilanteessa, jossa työntekijälle ei ole tarjota muuta työtä, voidaan palkattoman vapaan sijasta myös sopia muiden lomien tai vapaiden pitämisestä esimerkiksi ennen palkattoman jakson alkua. Työnantaja ja viranhaltija/työntekijä voivat sopia 10 vuosilomapäivää ylittävältä osin vuosiloman pitämisestä yhdessä tai useammassa jaksossa. Vuosiloman antamisesta voidaan myös sopia ajanjaksolle, joka alkaa sen kalenterivuoden alusta, jolle lomakausi sijoittuu ja joka päättyy seuraavana vuonna ennen lomakauden alkua. Lisäksi voidaan sopia 10 vuosilomapäivää ylittävän vuosiloman osan pitämisestä viimeistään vuoden kuluessa lomakauden päättymisestä. Työnantaja voi myös määrätä vuosiloman ajankohdasta kuultuaan ensin työntekijää/viranhaltijaa sekä huomioiden muut työehtosopimuksen mukaiset reunaehdot, kuten loman sijoittuminen osin kesälomakautteen sekä määräajat loman ajankohdasta ilmoittamisessa. Säästövapaa annetaan viranhaltijan/työntekijän ja työnantajan sopimana aikana. Tampereen sosiaali- ja terveystieteiden johtoryhmä on 28.1.2022 päättänyt, että lain toimeenpanon edellyttämät ratkaisut tehdään 14.2.2022 mennessä. Perusteluna on, että näin lain soveltaminen voidaan tehdä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistuen.
- Kuinka työnantaja vakiomitoitetuissa töissä huolehtii riittävästä työntekijäresurssista?
 - **VASTAUS:** Sotessa riittävät henkilöstöresurssit turvataan muun muassa siirtämällä tilapäisesti henkilöstöä kiireettömistä palveluista ja hallinnon tehtävistä lakisääteisiin ja/tai kiireellisiksi katsottuihin tehtäviin. Henkilöstöä myös rekrytoidaan mahdollisuuksien mukaan lisää palvelutoiminnan ylläpitämiseksi. Laki antaa työnantajalle myös mahdollisuuden käyttää erityisestä syystä asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelyyn henkilöä, jolla ei ole riittävää suojaa covid-19-viruksen aiheuttamaa tautia vastaan. Erityinen syy voi olla tilanne, missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin.

6. Tartuntatautilain tämänhetkinen pykälä edellyttää sote-työnantajalta velvollisuutta huolehtia siitä, että henkilöstö ei lähikontaktin kautta aiheuta covid-19-tartuntariskiä vakaville seurauksille alttiille asiakkaille tai potilaille. THL:n nykyisen arvion mukaan sekä rokotettu että rokottamaton levittävät covid-19-tautia.

- Miten työnantaja varmistaa, etteivät koronapassilliset työntekijät tartuta potilaita ja työkavereita? Useissa uutiskanavissa sekä sote-

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

alan työpaikoissa on todettu, että myös kolme rokotetta saaneet työntekijät ovat tartuttaneet koronaa potilaisiin ja työkavereihin. Edellä mainittu huomioiden, eroaako koronapassiton koronapassillisesta, kun kaikki voivat tartuttaa kaikkia?

- **VASTAUS:** Riittävän rokotussuojan lisäksi on työpaikoilla käytössä olevia tartunnantorjuntakeinoja ovat lähikontaktin välttäminen, hygieniatoimet ja suojarusteiden käyttö. Hallituksen esityksen mukaan säädös 48a lisää työturvallisuutta sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla. Tämänhetkisen tiedon mukaan rokotus ehkäisee hyvin koronan vakavia tautimuotoja.
- Useat sairaanhoitopiirit, terveystieteelliset ja asiantuntijat Suomessa ja myös ulkomailla ovat todenneet, että korona tulisi poistaa yleisvaarallisten tautien listalta. Sairaanhoitopiirit ovat mm. muuttaneet täysin ohjeistustaan testauksesta, jäljityksestä, karanteeneista ja eristyksestä. Mikä merkitys silloin nykyisillä vaatimuksilla koronapassista enää on?
 - **VASTAUS:** Sääntelyn tavoitteena on suojata covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiiden asiakkaiden ja potilaiden henkeä ja terveyttä minimoimalla heidän riskiään saada covid-19-tartunta.
- Miten työnantaja varmistaa rokottamattoman työntekijän työturvallisuuden, jos henkilö ei voi ottaa koronarokotetta terveydellisistä syistä, ja hänellä on siitä lääkärinlausunto?
 - **VASTAUS:** Työpaikoilla käytössä olevia tartunnantorjuntakeinoja ovat lähikontaktin välttäminen, hygieniatoimet ja suojarusteiden käyttö. Hallituksen esityksen mukaan säädös 48a lisää työturvallisuutta sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla.
- Sote-alalla on useita monipaikkaisia työyhteisöjä. Voiko eri ammattiryhmien osalta asettaa erilaisia vaatimuksia koronapassin suhteen? Koronapassivaatimus kun ei koske esimerkiksi vartijoita tai huoltomiehiä, jotka saattavat viettää merkittäviä aikoja samassa tilassa asiakkaiden tai potilaiden kanssa? Onko sote-henkilöstön koronapassivaatimuksilla mitään merkitystä, jos samoissa tiloissa on luvallisesti myös koronapassittomia?
 - **VASTAUS:** Työnantaja voi edellyttää tautisuojaaja vain sellaisilta, henkilöiltä, joiden osalta se on laissa perusteltua. Tautisuojaajan lisäksi työpaikoilla käytössä olevia tartunnantorjuntakeinoja ovat lähikontaktin välttäminen, hygieniatoimet ja suojarusteiden käyttö. Hallituksen esityksen mukaan säädös 48a lisää työturvallisuutta sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla. Pirkanmaan pelastuslaitos noudattaa ministeriön ja asiantuntijoiden tekemiä linjauksia sekä pyrkii mahdollisimman hyvin terveysturvallisiin ratkaisuihin. Tarvittaessa toimipisteiden ohjeistuksia kohtamisista ja suojautumistarpeista täydennetään.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- Taustatietoa: THL:n terveysturvallisuusjohtaja Mika Salminen kyseenalaisti passin tulevaisuuden MTV:n Uutisextrassa 15.1.2022. ” - Jos passi ei estä tartuntojen leviämistä, kyllä silloin voidaan kysyä, tarvitaanko koko passia ollenkaan. Edes matkustamisessa. - Jos on niin, että rokotteet eivät estä tartuntoja, vaikka ne estävät sairastumista, silloin pohja koko sen passin ympäriltä tippuu pois, Salminen jatkaa.”

7. Sote-henkilöstön veto- ja pitovoima sekä saatavuus. Sosiaali- ja terveysalalla edellytetään riittävää työntekijämitoitusta. Kysymys on yhteiskunnan kriittisestä henkeen ja terveyteen liittyvästä palvelusta. Tampereen kaupungin sote-palveluissa ollaan tilanteessa, jossa työntekijävajauksia puuttuvien sijaisten tai työntekijöiden poissaolojen vuoksi. Työntekijöistä yhä suurempi osa on opiskelijoita, vastavalmistuneita tai työssä vähäisellä osaamisella ja kokemuksella olevia. Sijaisten perehdyttäminen ja opastaminen oman työn ohella lisää henkilökunnan kuormitusta ja työmäärää. Tampereen kaupungilla on hyvin tiedossa sote-alan rekrytointihaasteet ja vajeet tehtävissä. Esimerkiksi sosiaalityössä ei riitä enää päteviä hakijoita (ei välttämättä edes epäpäteviä) vakituisiin virkoihin. Useissa hauissa on jääty ilman hakijoita.

- Tampereen kaupungin tulee olla vetovoimainen työnantaja. Onko oikeutettua, että työntekijät joutuvat elämään jatkuvassa pelon ilmapiirissä palkanmaksun keskeyttämisen uhalla, mikäli he eivät ole viimeisen 6 kuukauden aikana sairastaneet laboratoriovarmistettua covid-19-tautia tai eivät halua ottaa vaadittuja rokotteita ja tehosterokotuksia, tai mikäli heille ei löydetä korvaavia työtehtäviä?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksessä (HE 230/2021) on arvioitu, että asetus saattaa herättää joissakin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa toimiville negatiivisia reaktioita. Toisaalta esityksessä viitataan eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisuun, jonka mukaan kenenkään korkeimpiin riskiryhmiin kuuluvan ei tulisi joutua tilanteeseen, jossa hän olisi pakotettu hyväksymään sen, että häntä avustavalla henkilöllä ei mahdollisesti ole parasta tarjolla olevaa suojaa hengenvaarallista tautia vastaan.
- Tulkitseeko sote-työnantaja lakia niin, että viimeisen 6 kuukauden aikana laboratoriovarmistetun covid-19-taudin sairastaneella on riittävä suoja covid-19-tautia vastaan? Tulkitseeko lakia kaikissa toimipaikoissa samalla tavalla, vai onko toimipaikkoja, joissa esimerkiksi muutaman kuukauden kuluttua vaaditaan työntekijää sairastetun taudin lisäksi ottamaan rokote?
 - **VASTAUS:** Kaupungin työpaikoille on annettu tartuntatautilain 48a mukaisen soveltavuuden arvioimiseksi yhtenäiset

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

toimintaohjeet, jotka on valmisteltu tartuntataudeista vastaavan lääkärin ohjauksessa. Koronan sairastanutta henkilöä voidaan pitää soveltuvana tartuntatautilain 48a näkökulmasta kuusi kuukautta.

- Pääsevätkö sote-alan opiskelijat työharjoitteluun sote-alan työhön ja sote-alan toimipisteisiin ilman koronapassia? Onko kaupunki tietoinen mahdollisesta koronapassivaatimuksen aiheuttamasta välillisestä haitasta opiskelijoille ja opintojen etenemiselle?
 - **VASTAUS:** Tartuntatautilain 48 a § koskee myös opiskelijoita. Kaupunki toivoo mahdollisimman sote -alalle tulevan opiskelijan hankkivan riittävän tautisuojaan.
- Kuinka väistämätön työntekijäpula tulee näkymään niin koronapassillisten kuin koronapassittomien työntekijöiden hyvinvoinnissa sekä työnantajakuvassa, jolla on vaikutuksensa koko henkilöstön työkykyyn ja työsuoritukseen?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksen mukaan säädös ei mahdollista poikkeamista muussa laissa säädetyistä sosiaalihuollon henkilökuntamitoituksista, vaan työnantajan tulee kaikissa tilanteissa huolehtia siitä, että asiakas- ja potilasturvallisuus ei vaarannu yksikössä olevan riittämättömän henkilökuntamäärän vuoksi.
- Kuntakymppin perusteella voimme työnantajana vaikuttaa sote-alan työntekijöiden työhyvinvointiin ja työkykyyn liittyviin asioihin. Miten Tampere aikoo korjata koronapassivaatimuksen aiheuttaman luottamuspuolan työntekijöilleen, asetettuaan heidät nyt terveysperusteisesti eriarvoiseen asemaan?
 - **VASTAUS:** Hallituksen esityksen mukaan sääntely koskee yhdenvertaisesti kaikkia niitä henkilöitä, jotka työskentelevät sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sellaisissa tehtävissä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama covid-19-tartuntariski taudin vakaville seuraamuksille alttiille asiakkaille tai potilaille.
- Mitkä ovat työhyvinvointia ja työkykyä arvioivat mittarit? Onko saatavissa tietoa viimeisen kolmen vuoden ajalta mm. sairauspoissaoloista ja diagnoositiedoista kaupunkitasoisesti ja toimialoittain sote-alan työntekijät mukaan lukien?
 - **VASTAUS:** Henkilöstön hyvinvointia ja työkykyä arvioivia mittareita raportoidaan vuosittain kaupungin henkilöstötilinpäätöksessä, joka löytyy kaupungin internet -sivuilta.

8. Kuntalaisille tarjottava lakisääteinen sote-palvelu.

- Miten palvelut aiotaan toteuttaa 1.2.2022 lähtien?
 - **VASTAUS:** Pelastuslaitos hoitaa tehtäviään palvelutasopäätösten mukaisesti. Sotessa lakisääteiset palvelut toteutetaan koronapandemian oloissa siirtämällä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

henkilöstöä kiireettömistä palveluista ja hallinnon tehtävistä kiireellisiksi katsottuihin tehtäviin. Osa palveluista suljetaan tai niitä supistetaan tilapäisesti. Laki antaa työnantajalle myös mahdollisuuden käyttää erityisestä syystä asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelyyn henkilöä, jolla ei ole riittävää suojaa covid-19-viruksen aiheuttamaa tautia vastaan. Erityinen syy voi olla tilanne, missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin. Tampereen sosiaali- ja terveystalouden johtoryhmä on 28.1.2022 päättänyt, että lain toimeenpanon edellyttämät ratkaisut tehdään 14.2.2022 mennessä. Perusteluna on, että näin lain soveltaminen voidaan tehdä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistuen.

- Mikäli jo nyt tehdään yksiköissä töitä usein alimiehityksellä, tuleeko kaupungin sote-alan työntekijöille kohdistama koronapassivaatimus vaikuttamaan kuntalaisten palvelutasoon sitä edelleen heikentävästi?
 - **VASTAUS:** Pelastuslaitos pyrkii kaikin keinoin lopputulokseen, että vaikutuksia palvelutasoon ei tule. Sotessa koronapandemian hallinta vaikuttaa väistämättä palveluihin, mutta lakisääteiset palvelut pystytään toteuttamaan henkilöstömitoitusten puitteissa.
- Onko kuntalaisilla luottamus siihen, että he kaikkien palveluntuottajien osalta riittävän laadukasta palvelua ilman pelkoa palvelupisteiden sulkemisesta esimerkiksi liian vähäisen henkilöstömäärän johdosta?
 - **VASTAUS:** Sotessa palveluista joudutaan tilapäisesti sulkemaan tai niitä supistetaan koronapandemiasta johtuen. Näitä toimenpiteitä on tehty jo ennen Tartuntalain muutosta, ja ne johtuvat pääosin henkilöstön laajamittaisesta sairastumisesta. Pelastuslaitoksella palvelutaso saadaan nykytiedoilla ylläpidettyä, eikä näiltä osin kuntalaisten ole syytä huolestua. Suurempi huoli on, kuinka mittavaksi omikronmuunnoksen aiheuttama covid-19 epidemia Pirkanmaalla yltyy ja kuinka paljon se aiheuttaa henkilöstön sairastumista. Rokotteita kannattaa edelleen siis kaikkien ottaa.
- Miten Tampere aikoo perustella kuntalaisille mahdollista heikentynyttä palvelutasoa sote-alan lakisääteisten tehtävien hoidossa 1.2.2022 voimaantulevan koronapassivaatimuksen johdosta?
 - **VASTAUS:** Sotessa Koronapandemian hallinta on koko sen keston ajan heijastunut palveluihin, eikä Tartuntalain muutos tuo siihen merkittävää muutosta. Lakisääteiset palvelut on pystytty pandemiasta huolimatta tarjoamaan. Tampereen sosiaali- ja terveystalouden johtoryhmä on 28.1.2022 päättänyt, että lain toimeenpanon edellyttämät ratkaisut tehdään 14.2.2022 mennessä. Perusteluna on, että näin lain

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

soveltaminen voidaan tehdä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistuksen. Pirkanmaan pelastuslaitos pyrkii löytämään ratkaisut, etteivät palvelut heikenny.

- Tartuntatautilaissa keskitytään ainoastaan infektioturvallisuuteen jättäen huomiotta kokonaispotilasturvallisuus, johon keskeisesti liittyy mm. riittävä henkilöstö. Miten kaupunki aikoo varmistaa kokonaispotilasturvallisuuden toteutumisen etenkin henkilöstön määrän osalta? Saamani tiedon mukaan monessa yksikössä on merkittävää henkilöstöpulaa tälläkin hetkellä.
 - **VASTAUS:** Säädos ei mahdollista poikkeamista muussa laissa säädettyistä sosiaalihuollon henkilökuntamitoituksista, vaan työnantajan on kaikissa tilanteissa huolehdittava siitä, että asiakas- ja potilasturvallisuus ei vaarannu yksikössä olevan riittämättömän henkilökuntamäärän vuoksi. Suojaamatonta henkilöstöä on mahdollista käyttää tilanteissa missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin.
- Onko kaupunki selvittänyt tai tehnyt tutkimusta riskistä kuolla hoidon puutteeseen tilanteessa, jossa 1.2.2022 lähtien palo- ja pelastushenkilöstöä tai hoitohenkilökuntaa ei ole tarpeeksi käytettävissä?
 - **VASTAUS:** Ei ole. Tartuntalain muutos ei vaaranna asiakas- ja potilasturvallisuutta. Hoidon laatua seurataan normaalikäytännön mukaisesti muun muassa kattavalla oma- ja ulkopuolisella valvonnalla.
- Miten varmistetaan lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden riittävä määrä, jotta saadaan lakisääteiset palvelut ja lastensuojeluselvitykset tehtyä määräaikaista?
 - **VASTAUS:** Lakisääteiset palvelut ja työntekijämitoitukset turvataan muun muassa sisäisillä henkilöstösiirroilla ja rekrytoimalla lisää henkilöstöä. Laki antaa työnantajalle myös mahdollisuuden käyttää erityisestä syystä asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelyyn henkilöä, jolla ei ole riittävää suojaa covid-19-viruksen aiheuttamaa tautia vastaan. Erityinen syy voi olla tilanne, missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin.
- Miten kaupunki korvaa aiheuttamansa mahdollisesti peruuttamattomat vahingot lastensuojelun asiakkaina oleville lapsille ja lapsiperheille, jotka jäävät ilman oikea-aikaisia lakisääteisiä palveluita johtuen koronapassivaatimuksen aiheuttamasta henkilöstövajeesta?
 - **VASTAUS:** Lakisääteiset palvelut ja työntekijämitoitukset turvataan muun muassa sisäisillä henkilöstösiirroilla ja rekrytoimalla lisää henkilöstöä. Laki antaa työnantajalle myös mahdollisuuden käyttää erityisestä syystä asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelyyn henkilöä, jolla ei ole riittävää suojaa covid-19-viruksen aiheuttamaa tautia vastaan. Erityinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

syy voi olla tilanne, missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin.

- Miten kaupunki korvaa aiheuttamansa mahdollisesti peruuttamattomat vahingot lapsiperheiden sosiaalityön asiakkaille, joiden palvelutarpeen arviointi viivästyy, ja jotka eivät saa ajoissa tarvitsemaansa palvelua johtuen koronapassivaatimuksen aiheuttamasta henkilöstövajeesta?
 - **VASTAUS:** Tartuntalain muutos ei vaaranna asiakas- ja potilasturvallisuutta. Lakisääteiset palvelut ja työntekijämitoitukset turvataan myös pandemian oloissa.

9. Riittävä suoja. Tartuntatautilain väliaikaisesti voimassa oleva pykälä 48 a:n tarjoamat mahdollisuudet poikkeuksien käyttöön ottamisesta. Oikeus käydä työssä negatiivisella testituloksella. Työntekijöiden oikeus siirtyä esimerkiksi työkokeilun tai ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteiden kautta toisen työnantajan palvelukseen. Miten kaupunki suhtautuu seuraaviin kysymyksiin ja esityksiin?

- Laki sallii lääketieteellisistä syistä rokottamattoman osoittaa suojan covid-19-tautia vastaan enintään 72-tuntia ennen työvuoroa tehdyn testin negatiivisella tuloksella. Mikäli sote-työntekijällä on ensimmäisestä rokotteesta aiheutunut esimerkiksi anafylaktinen reaktio eli vakava yliherkkyysoire, onko kaupungin mielestä käytännöllistä tai kohtuullista, että lääketieteellisestä syytä rokotevelvoitteesta vapautunut henkilö joutuu käymään testeissä 2-3 päivän välein? Miten taataan testauksen turvallisuus ja inhimillisyys? Toteutetaanko testaus työnantajan kustannuksella? Onko suunnitelmassa ottaa käyttöön pikatestit? Korvaako työnantaja työntekijöiden mahdollisesti kaupasta hakemat pikatestit?
 - **VASTAUS:** Kaupunki noudattaa lakia. Mikäli henkilöllä on lääketieteellinen syy olla ottamatta rokotetta, tulee hänen ennen työvuoroa osoittaa alle 72 tuntia vanha laboratoriossa vahvistettu negatiivinen koronatestitulokset. Testissä voi käydä veloitusvelvoitetta työterveyshuollossa.
- Ei ole varmaa, että kaikille covid-19-tautia vastaan rokotetulle kehittyisi riittävästi, lainkaan tai riittävän pitkäksi aikaa vasta-aineita covid-19-tautia vastaan. Seuraako kaupunki sote-henkilöstön vasta-aineiden tasoa kieltäen työntekijöiltä, joille rokotteet eivät suojaavaa ja riittävän pysyvää immuniteettia muodosta?
 - **VASTAUS:** Ei seuraa. Kaupungin työpaikoille on annettu tartuntatautilain 48a mukaisen soveltuvuuden arvioimiseksi yhtenäiset toimintaohjeet, jotka on valmisteltu tartuntataudeista vastaavan lääkärin ohjauksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- Mikä on riittävä rokotesuoja tai rokotesarja sote-henkilöstölle? Miten ja millä perusteella kaupunki päättää vaadittavasta rokotesuojasta?
 - **VASTAUS:** Kaupungin työpaikoille on annettu tartuntatautilain 48a mukaisen soveltuvuuden arvioimiseksi yhtenäiset toimintaohjeet, jotka on valmisteltu tartuntataudeista vastaavan lääkärin ohjauksessa. Ohjeistusta päivitetään tarvittaessa epidemian edetessä.
- Sosiaali- ja terveystoimessa lain vaatimukset täyttävä henkilöstö tulee olla nopeasti saatavilla. Nykyisessä tilanteessa ja esille tuotujen faktojen pohjalta esitän, että Tampereella voidaan sosiaali- ja terveysalan toiminta turvata. Tämä tarkoittaa sitä, että Tampere ottaa käyttöön tartuntatautilain mahdollistama ns. perälaudan. Laki kun mahdollistaa myös koronapassittoman henkilöstön käytön erityisesti tilanteessa, jossa lain vaatimukset täyttävää henkilöstöä ei ole nopeasti tai ylipäänsä saatavilla. Esitän siis, että Tampere toteaa ja ilmoittaa lakiin perustuvan erityisen painavan syyn olemassaolon, ja että se tulee sen nojalla käyttämään myös koronapassittomia työntekijöitä nykyisissä sote-alan työtehtävissä huomioiden asianmukaisen henkilösuojaimien käytön ja muut varotoimet.
- Missä tilanteissa kaupunki katsoo voivansa käyttää koronapassitonta työvoimaa, mikäli sote-palveluiden tuottaminen vaarantuu vähentyneen henkilöstön seurauksena? Millä perusteilla kaupunki valitsee koronapassittomat sote-työntekijät, jotka se ottaa takaisin töihin? Onko silloin kyseessä kokopäivätyö vai vain esimerkiksi parin tunnin keikka viikossa?
 - **VASTAUS:** Säädös ei mahdollista poikkeamista muussa laissa säädetyistä sosiaalihuollon henkilökuntamitoituksista, vaan työnantajan on kaikissa tilanteissa huolehdittava siitä, että asiakas- ja potilasturvallisuus ei vaarannu yksikössä olevan riittämättömän henkilökuntamäärän vuoksi. Suojaamatonta henkilöstöä on mahdollista käyttää tilanteissa missä ammattitaitoista henkilökuntaa ei muuten ole saatavissa, tai uusi työntekijä on saatava nopeasti töihin.
- Mikäli Tampere päättää olla ottamatta käyttöön lain mahdollistamaa koronapassittoman työvoiman käyttöoikeutta, sen tulee antaa lupa henkilökuntansa siirtymiseen kaupungin ulkopuolisen työnantajan, esimerkiksi toisen sote-alan työnantajan palvelukseen, väliaikaisesti koronapassivaatimuksen voimassa ollessa ilman seurauksia työntekijän varsinaiselle työ- tai virkasuhteelle.
 - **VASTAUS:** Jos henkilö on palkattomalla vapaalla, ei tänä aikana ole estettä työskennellä toisen työnantajan palveluksessa.